

Република Северна Македонија  
Republika e Maqedonisë së Veriut  
ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА  
QEVERIA E REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT  
Скопје-Shkup

|                           |                 |                     |                      |
|---------------------------|-----------------|---------------------|----------------------|
| Примено:<br>E prapuar:    | 14-10-2020      |                     |                      |
| Org. Edim:<br>Njësia Org. | Broj:<br>Numër: | Prilog:<br>Shtojca: | Vrednosit:<br>Vlerë: |
|                           |                 |                     |                      |

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА  
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT  
СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА-СКОПЈЕ  
KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT-SHKUP

АДВОКАТСКА КОМОРА НА  
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА



NORTH MACEDONIA BAR ASSOCIATION

Скопје, 13.10.2020 година

ДО:

|                           |                 |                     |                      |
|---------------------------|-----------------|---------------------|----------------------|
| Примено:<br>E prapuar:    | 14.10.2020      |                     |                      |
| Org. Edim:<br>Njësia Org. | Broj:<br>Numër: | Prilog:<br>Shtojca: | Vrednosit:<br>Vlerë: |
|                           |                 |                     |                      |

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Г-дин ЗОРАН ЗАЕВ, Претседател

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Г-дин ТАЛАТ ЏАФЕРИ, Претседател

МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Г-дин БОЈАН МАРИЧИЌ, Министер

АДВОКАТСКА КОМОРА НА  
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Бр. 03-752  
13.10.2020 год.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА  
Republika e Maqedonisë së Veriut  
МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА  
MINISTRIA E DREJTËSISË  
Скопје/Shkup

|                           |                 |                     |                      |
|---------------------------|-----------------|---------------------|----------------------|
| Примено:<br>E prapuar:    | 14.10.2020      |                     |                      |
| Org. Edim:<br>Njësia Org. | Broj:<br>Numër: | Prilog:<br>Shtojca: | Vrednosit:<br>Vlerë: |
|                           |                 |                     |                      |

Почитувани,

Во изминатиот период од страна на Работната група при Министерството за правда, се изготвуваше работен текст за измени на Законот за парнична постапка. Во работната група учествуваше и Адвокатската комора на Република Северна Македонија со свои претставници. На состаноците од работната група, АКРСМ даде свои предлози со единствена цел за унапредување на Законот за парничната постапка, во смисол да истиот со претрепните измени биде во целосна функција на обезбедување на правната сигурност на граѓаните и учесниците во парничните постапки. За одбележување е дека предложените и аргументирани предлози од АКРСМ, во целост не беа прифатени од страна на останатите членови на Работната група.

Предлозите на АКРСМ се дадени со цел да овозможи квалитетна и законита правна сигурност на граѓаните. Заради тоа измените кои се предложени се во целост во согласност со другите закони во поглед на правата на странките како и правата и надлежностите на адвокатите како нивни полномошници во постапките. Предложените измени се во целост во склад со меѓународните норми и како такви ги обезбедуваат правата на странките со сите европски стандарди за ваков вид на постапки пред судовите.

Предлозите се по својот карактер такви што обезбедуваат и подобрување во работата на судовите, спроведување на поефикасна, побрза и поекономична постапка, што во крајна линија ќе даде бенефит, сигурност и верба во правосудниот систем на Република Северна Македонија.

Напоменуваме дека предлозите дадени од страна на АКРСМ, не се исклучиво во интерес на адвокатите, туку се во интерес на странките кои ги застапуваат адвокатите, односно граѓаните и правните лица во Република Северна Македонија, па од тие причини предлагаме да предложените измени од наша страна бидат повторно разгледани и прифатени.

Со предложените измени ќе се постигне судењата да бидат во разумен рок, да се намалат високите трошоци на странките, неразумно долги постапки на предмети по правни лекови, како и достапност на правдата за лицата со помала финансиска моќ. Воедно со предложените измени, се постигнува квалитет во професионализација во водењето на судските постапки, намалување на непрофесионалното застапување на странките, како и утврдување и расчистување на фактичката состојба во предметите.

Поради горе наведеното, а имајќи во предвид дека предлозите од АКРСМ не се прифатени ниту пак се вклучени како алтернатива во работниот текст на законот, Адвокатската комора на Република Северна Македонија повторно ви доставува предлози за измени на Законот за парнична постапка, и тоа:

**ПРЕДЛОЗИ НА АКРСМ КОИ НЕ СЕ ПРИФАТЕНИ ОД РАБОТНАТА ГРУПА И КОИ АКРСМ БАРАШЕ ДА БИДАТ ДАДЕНИ КАКО АЛТЕРНАТИВА ВО ТЕКСТОТ ОБЈАВЕН НА ЕНЕР:**

Во член 11 (11) од ЗПП став 3, се менува и гласи:

Во парничната постапка судот во однос на постепење на кривичното дело и кривична одговорност на сторителот е врзан за правосилната пресуда на кривичниот суд со која обвинетиот се огласува за виновен, но не и со изведените докази врз основа на кои се утврдени факти во кривичната постапка.

Во член 80 се додава нов став 3 кој гласи:

3)Странката може да поднесе редовен и вонреден правен лек и да превземе дејствија во постапката по повод редовниот и вонредниот правен лек само преку полномошник , кој е адвокат.

Во член 81 (81):

Се менува став 1 алинеја 2 и гласи:

2)лице-дипломиран правник со положен правосуден испит вработено кај странката за спорови од прв степен каде вредноста на спорот не надминува 1.000.000,00 денари

Во член 81 став 1 алинеја 3 се брише.

Во член 81 се додава нов став 4 кој гласи:-Во спорови пред основните судови каде вредноста на спорот надминува 1.000.000,00 денари, пред Апелационите судови и пред Врховниот Суд, без разлика на вредноста на спорот, полномошник на странката може да биде само адвокат .

Во член 82 (83) се додаваат нов став 2 и 3 кои гласат:

Став 2:

-На барање на странката или на нејзиниот полномошник, државните органи, органите на државната управа, единиците на локална самоуправа и лицата кои вршат јавни овластувања, должни се во рок од 30 дена, од денот на приемот на барањето, да им ги достават сите исправи и податоци со кои располагаат што се од интерес за водење на парничната постапка.

Став 3:

-Доколку лицата од став 2 од овој член не постапат по барањето на странката или нејзиниот полномошник, и поради тоа бидат предизвикани дополнителни трошоци за странките во парничната постапка, судот со посебно решение, по барање на странките, ќе го задолжи органот или лицето кое врши јавни овластувања, да ги надомести сторените трошоци. Против ова решение на судот дозволена е посебна жалба во рок од 8 дена по приемот.

Во член 85 (86) став 3 се менува и гласи:

-став 3: Пред суд од прв степен, во спорови чија вредност не надминува 1.000.000,00 денари, со согласност на странката, адвокат може да го заменува адвокатски стручен соработник со положен правосуден испит кој има засновано работен однос кај адвокатот или во адвокатското друштво чиј основач или вработен е адвокатот.

Член 93 (98):

-став 3 зборовите “односно електронски потпис” СЕ БРИШАТ.

-став 8 зборовите “односно електронски потпис” СЕ БРИШАТ.

Член 96 (101) став 1 се менува и гласи:

-став 1: Поднесоците кои до судот се поднесени во писмена форма од полномошник или од страна на Државното правобранителство, а кои се неразбирливи или не ги содржат податоците од член 93 став 4, 5, 6 и 8 на овој закон, и поради тоа не може да се постапува по нив, судот ќе ги отфрли. За сите пропусти во поднесоците од технички карактер, како што се грешки во имињата и броевите, грешки во пишувањето или сметањето, изоставување на имиња, матични броеви, даночни броеви, телефонски броеви и други податоци содржани во прилозите кон поднесоците, судот ќе му укаже на полномошникот и ќе му остави рок за исправка кој не може да биде подолг од осум дена.

-Се додава нов став 2:

Ако поднесоците или прилозите не се поднесени во доволен број примероци, судот ќе го повика подносителот или неговиот полномошник да ги достави во доволен број примероци во рок кој не може да биде подолг од осум дена. Доколку подносителот или неговиот полномошник не постапи по задолжението во дадениот рок, судот поднесокот ќе го отфрли.

-став 6 се брише, додека ставовите 2, 3, 4, 5 и 7 стануваат ставови 3, 4, 5, 6 и 7.

Член 100 (104) се менува и гласи:

-Ако последниот ден на рокот паѓа на државен празник или во ден кога судот не работи (сабота или недела), рокот истекува со истекот на првиот нареден работен ден.

Член 104 (108):

-се додава нов став 3 кој гласи:

Доколку судот доцни со одржување на закажаното рочиште, должен е, по протек на петнаесет минути задоцнување, да го одложи рочиштето и да закаже ново рочиште или доколку поради некоја причина судот не е во можност веднаш да го одложи рочиштето и да закаже ново, тогаш рочиштето по проток на петнаесет минути од закажаниот термин се одлага по автоматизам и судот е должен да закаже ново рочиште. Новото рочиште ќе се одржи најмногу во рок од 45 дена од денот на

одложено рочиште. Закажаното рочиште со задоцнување повеќе од петнаесет минути може да се одржи само по претходна согласност од страна на странките дадена на записник пред судот. Ставовите 3, 4 и 5 стануваат ставови 4,5 и 6.

Член 150 (145) став 1 се менува и гласи:

-став 1:Парничните трошоци ги сочинуваат издатоците направени во текот или по повод на постапката, вклучително и за дејствија кои било предвидено да се превземат, но не се превземале или биле одложени, или рочишта кои биле закажани но не се одржале или биле одложени, доколку поради овие дејствија и рочишта на странките им биле предизвикани трошоци.

Член 156 се менува и гласи:

-Доколку одредени рочишта биле одложени од причина која е на страната на судот, трошоците што биле предизвикани за двете странки ќе бидат надоместени од средствата на судот, независно од исходот на спорот.

Член 245 став 2 се менува и гласи:

-став 2: Судот може да определи изведување на доказ со вештачење и без предлог на странките, најдоцна до заклучување на главната расправа.

Член 255 став 2 има техничка грешка, во последната реченица од став 2 место “определени во член 249 став (2)” треба да стои “определени во член 249 став(1)”.

#### Воведување на институтот “МИРУВАЊЕ НА ПОСТАПКАТА”

Член 290 се менува и гласи:

-став 1:Мирување на постапката настапува ако двете странки пред заклучување на главната расправа се спогодат за мирување, или кога двете странки ќе изостанат од подготвителното рочиште или од рочиштето за главна расправа, како и кога тужителот кој е уредно повикан ќе изостане, или кога на рочиштето ќе дојде само тужителот и ќе предложи мирување поради изостанок на тужениот.

-став 2:Кога странките се спогодиле постапката да мирува, тоа мирување настапува од денот кога за тоа писмено ќе го известат судот.

-став 3:Во случај на мирување, настапуваат истите правни последици како и кај прекин на постапката, освен што роковите определени со закон не престануваат да течат

-став 4:Мирување со спогодба на странките може да настапи еднаш во текот на постапката, додека мирување поради изостанок може да настапи најмногу два пати во текот на постапката.

-став 5: Доколку странките побараат мирување со спогодба повеќе од еднаш или настапат услови за мирување поради изостанок на странките повеќе од два пати во текот на постапката, тужбата се смета за повлечена.

Нов член 290-а:

-став 1:Доколку мирувањето на постапката настапило со спогодба на двете странки, постапката може да биде во мирување најмногу до три месеци. Во сите други случаи, кога мирувањето настапило поради изостанок на двете или на една од странките, постапката може да биде во мирување најмногу до 30 дена.

-став 2:Ако ниту една од странките пред истекот на рокот од три месеци, односно триесет дена не поднесе предлог за продолжување на постапката, тужбата ќе се смета за повлечена.

-став 3:Судот на Записник со решение утврдува мирување на постапката во кое назначува од кој ден мирува постапката. Примерок од ова решение во писмена форма се доставува до странките.

-став 4:Доколку решението за мирување странката го прими по истекот на рокот од три месеци односно триесет дена, предлогот за продолжување на постапката се смета дека е навремен ако е поднесен во рок од три дена по приемот на решението.

-став 5:Против решението за мирување, не е дозволена посебна жалба.

Во Член 293 (280) став 2 се брише.

Член 386 (372) став 3 алинеја 5 се менува и гласи:

-во спорови во кои во постапката по жалба второстепениот суд ја преиначил првостепената пресуда без оглед на вредноста на спорот

Во член 441 (418) став 1 зборовите” и ако обврската треба да се исполни во странство “ да се брише и став 1 да гласи:

**“Кога тужбеното барање се однесува на побарување во пари, а тоа побарување се докажува со веродостојна исправа приложена кон тужбата во оригинал или во заверен препис, судот ќе му издаде налог на тужениот да го исполни тужбеното барање (судски платен налог)”.**

Со овој член тужителот/доверителот/ ќе може да бира каде да го реализира своето право, да поднесе Тужба за издавање на судски платен налог во Суд или Предлог за издавање на нотарски платен налог кај Нотар. Последната анализа за работата на нотарите направена од страна на Министерството за правда, за број на неправосилни предмети кај нотарите поднесени кај нив од 2012 година до 2019 година, покажува дека бројот на неправосилни предмети е алармантно голем, можеби и повеќе од порано кога ваквата неефикасност им се припиша на судовите, поради што и нотарите добија надлежност за нотарски платен налог. Ваквата состојба значи дека мора да се понуди алтернатива, а тоа е овој предлог, платните налози да можат да се доставуваат и во суд и кај нотари, да се зголеми конкуренцијата, а со тоа ќе се зголеми и ефикасноста на работењето на нотарите и судовите. Доверителите/тужителите ќе поднесуваат платни налози каде што ќе им биде поефтино, но и таму каде постапката ќе биде побрза и поефикасна до правосилноста на Решенија за издавање на платни налози.

Нотарскиот платен налог е непознат во европската правна практика (освен во Хрватска и РСМ), поради што и РСМ како земја која има аспирации за членство на Европската унија, во иднина ќе мора да го регулира издавањето на платните налози врз основа на веродостојна исправа во суд, а никако кај нотар бидејќи нотаските платни налози се спротивни на регулативата бр.805/2004 на Европскиот Парламент за признавањето и извршувањето на пресудите за парнични и стопански спорови, бидејќи врз основа на нотарски платен налог не може да се издаде Европски платен налог.

Во членот 3 став 1 од Регулацијата предвидено е водење на судска постапка пред суд што е преточено со Пресуда С 484/15 на Европскиот Суд на правдата, со која е утврдено дека на нотарскиот платен налог издаден во Хрватска, не може да се издаде потврда за Европски платен налог, бидејќи истиот е издаден од нотар а не од суд.

**ПРИЛОГ:** Уредба 805/2004 на Европскиот Парламент

*Пресуда С484/15 на Европскиот Суд на правдата*

Затоа, АКРСМ смета дека предложената измена, со која тужба за издавање на платен налог ќе може да се поднесе и до судот (судски платен налог) без оглед каде треба да се исполни побарувањето (сегашното решение е само во странство), не само што ќе овозможи избор на странките, туку и

значително ќе ја подобри ефикасноста во постапувањето како на нотарите, така и на судовите. Со други зборови, конкуренцијата треба да придонесе да се надминат констатираните слабости во делот на нотарските платни налози кои се манифестираат преку огромен број на неправосилни и незавршени предмети од страна на нотарите во периодот од 2012 до 2019 година. Во исто време, со ова решение нашиот ЗПП ќе се усогласи со европското законодавство и европската практика во делот на Европскиот платен налог.

Член 495 (461) Ставовите 2, 3 и 4 се бришат.

## ДОПОЛНИТЕЛНИ ЗАБЕЛЕШКИ НА ПРЕДЛОГ ЗПП ОБЈАВЕН НА ЕНЕР ОД СТРАНА НА АКРСМ

### Член 9 (9)

Странките, нивните застапници и замешувачите се должни пред судот да ја зборуваат вистината и совесно да ги користат правата што им се признати со овој закон.

**КОМЕНТАР:** Најдобро е да остане старото решение. Со ова на некој начин се сака да се дисциплинираат и застапниците на странките. Застапниците ја зборуваат вистината на својата странка, па може да се случи без своја вина и без намера да бидат доведени во несакана ситуација.

**ПРЕДЛОГ:** Во чл.9 да се избрише „нивните застапници,“

---

### Член 10 став (2)

(2) Со парична казна од 250 до 1000 евра во денарска противвредност ќе се казни физичко лице (странка, замешувач, одговорно лице во правно лице), а со казна во висина од 1.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе се казни правно лице (странка, замешувач) кое ќе ги злоупотреби правата што му припаѓаат во постапката.

**ПРЕДЛОГ:**Казната е превисока определена во став 2 од член 10. Во ЗКП во измените е предвидено намалување на казните. Казната да се усогласи согласно казнената политика во ЗКП.

### Член 10 (10)

(3) Со паричната казна од ставот (2) на овој член ќе се казни и застапникот, доколку е одговорен за злоупотребата на правата

**КОМЕНТАР:** Поимот “злоупотреба на правата” не е целосно образложен и вака поставениот стандард овозможува опасност од арбитрерност при донесувањето на одлуката од страна на судијата.

**ПРЕДЛОГ:** Став 3 од членот 10 да се брише

---

### Член 68 (68)

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, претседателот на советот или судијата поединец може со решение, против кое не е дозволена посебна жалба, да одлучи и понатаму да продолжи со работата доколку оцени дека барањето за изземање очигледно е истакнато заради попречување на судот при преземање на одредени дејствија, односно заради одолжување на постапката.

(3) Ако се усвои барањето за изземање, дејствијата кои се преземени или одлуките донесени согласно со ставовите (1) и (2) од овој член, ги укинува претседателот на советот или судијата поединец кој ќе го преземе водењето на постапката.

(4) Судот со парична казна од членот 10 ставови (2) и (3) на овој закон ќе ја казни странката, замешувачот или застапникот, доколку утврди дека барањето за изземање е истакнато заради очигледно попречување на судот во преземањето на одредени дејствија или заради одолжување на постапката.

**КОМЕНТАР:** Со овие одредби од член 68 се губи смислата на институтот “изземање”, се дава преголемо дискреционо право на судот по свое субјективно убедување да врши оценка зошто се бара изземање. Во услови кога за изземањето конечно одлучува Претседателот на судот кои исто така прави оценка за основаноста на побараното изземање, сметаме дека сосема неосновано се предвидени овие одредби во член 68. Едноставно, сосема нелогично е судијата чие изземање се бара самиот да цени за целта на изземањето. Дотолку повеќе што преку застрашување со парична казна, практично странките се одвраќаат од можноста да го користат овој институт дури и кога имаат очигледни законски претпоставки за тоа.

**ПРЕДЛОГ:** Став 2, 3 и 4 од член 68(68) да се бришат

---

#### Член 85 (86)

**(3) Адвокатот може да го заменува адвокатски стручен соработник со положен правосуден испит, кој е вработен кај него, со согласност на странката.**

**КОМЕНТАР:** Со овој предлог се врши усогласување на овој закон за Законот за адвокатура, каде е утврдено дека адвокат може да го заменува друг адвокат, и истото е прифатено од судовите.

**ПРЕДЛОГ:** Во чл.85 ст.3, по зборовите „кој е вработен кај него,, се додаваат зборовите „ или друг адвокат,,

#### Член 127

**(1) Странките можат една на друга непосредно и навремено да си упатуваат поднесоци и други писмена препорачано по пошта со повратница или на друг начин кој овозможува доказ за извршено доставување и поднесоците и другите писмена, заедно со доказот за извршено доставување да ги поднесат до судот.**

**(2) Ако двете странки во постапката се застапувани од полномошници кои се адвокати, судот може да им наложи задолжително непосредно меѓусебно доставување на поднесоци и други писмена во смисла на став (1) на овој член.**

**КОМЕНТАР:** Овие одредба се неприфатливи. Доставата треба да се врши преку судот (како и досега) бидејќи ова решение дава можност за сторување на повреда на одредбите од ЗПП по многу основи, особено што судот ќе нема увид и контрола на самата достава и НАЧИНОТ на доставување помеѓу странките (што, како и кога е доставено). Тоа ќе создаде потешкотии при одлучувањето на судот за почитување на одредени рокови од процесно-правна природа врзани за навремено доставување на поднесоци до спротивната странка во текот на постапката, како и одговорот на тие поднесоци.

**ПРЕДЛОГ:** Став 1 и 2 од член 127 да се бришат

---

#### Член 150 (145)

**(2) Парничните трошоци ја опфаќаат и наградата на адвокатот и на другите лица на кои законот им признава право на награда.**

**ПРЕДЛОГ:** Во став 2 од член 150 (154) по зборот “награда“ да се додаде „согласно важечката Адвокатската тарифа.“

---

#### Член 154 (149)

(3) Странката која ја загубила парницата не е должна на спротивната странка да и ги надомести како потребни трошоците кои се предизвикани за адвокат кој има седиште надвор од единицата на локална самоуправа каде што се наоѓа седиштето на надлежниот суд, доколку во таа единица има адвокати. Странката единствено е должна да ги надомести вообичаените трошоци во висина на оние кои би биле предизвикани за адвокат кој дејноста ја врши во единицата на локална самоуправа во која се наоѓа седиштето на надлежниот суд.

**КОМЕНТАР:** Оваа одредба е целосно неприфатлива бидејќи е на штета на странките. Имено, адвокатите имаат право на награда и надомест на трошоци за превземеното дејствие, додека односот адвокат-клиент е доверлив однос до таа мера што истиот како таков е и востановен во Уставот на РСМ. Странките со своите Адвокати имаат однос заснован на доверба, а СЛОБОДЕН ИЗБОР на странката е кој Адвокат ќе го ангажира (особено во спорови кога самата странка е од друг град или друго судско подрачје додека тужениот е од подрачјето на судот каде се води постапката). ОВА ДОВЕДУВА до дискриминација на сите останати адвокати во однос на адвокатите од подрачјето на тој суд каде се води постапката – бидејќи СТРАНКАТА веќе нема слободен избор на адвокат – со оглед дека адвокатот од нејзиниот град ќе чини повеќе со вклучен патен трошок од адвокат кој има седиште во судот каде се води постапката, со оглед дека нема да му бидат признаени патните трошоци во постапката што би ги платил на адвокатот од неговиот град. Тоа, не само што ја ограничува слободата при избор на адвокат, туку ги става странките во нерамноправна положба по овој основ.

Од тука, не е јасно КОЈА Е ЦЕЛТА НА ЗАКОНОДАВЕЦОТ со оваа одредба бидејќи со неа се отстапува од дефинираниот однос на доверба меѓу адвокатот и клиентот и тоа само поради патните трошоци!!?? Со тоа, оваа одредба целосно се коси и со Уставот на РСМ, со Законот за Адвокатура, а особено со Тарифникот за работа на адвокатите.

**ПРЕДЛОГ:** Став 3 од член 154 (149) да се брише

#### Член 155 (150)

(2) Судот може да одлучи законскиот застапник или полномошник на странката да и ги надомести на спротивната странка трошоците што ги предизвикал по своја вина.

**КОМЕНТАР:** Апсолутно неприфатлива одредба. Односот странка адвокат е договорен нивен однос. Судот не може да навлегува во нивниот однос со определување кој ќе ги надоместува трошоците, па да го задолжува адвокатот да надоместува трошоци.

**ПРЕДЛОГ:** Став 2 од член 155(150) да се брише

---

#### Член 156

Во случај кога рочиштето е одложено поради спреченост на судот, странките не се должни да ги надоместуваат трошоците за застапување на тоа рочиште, независно од исходот на парницата.



**КОМЕНТАР:** Оваа одредба е неприфатлива. Ако рочиштето се одлага по вина на Судот тогаш треба да се надомести од судскиот буџет. Зошто странката која му платила на неговиот адвокат да нема право на поврат на тие трошоци ако рочиштето се одлага. Адвокатот секако морал да дојде инаку сноси последици, а странката е должна на адвокатот да му плати за рочиштето независно дали е одложено или одржано.

**ПРЕДЛОГ:** Член 156 се менува и гласи:

Доколку одредени рочишта биле одложени од причина која е на страната на судот, трошоците што биле предизвикани за двете странки ќе бидат надоместени од средствата на судот, независно од исходот на спорот.

---

#### Член 157 (151)

Ако тужениот не дал повод за тужба и ако во одговорот на тужбата, односно на подготвителното рочиште, а кога со закон не е предвидено одржување подготвително рочиште тогаш на главната расправа пред да се впушти во расправање за главната работа, го признал тужбеното барање, тужителот ќе му ги надомести парничните трошоци на тужениот.

**КОМЕНТАР:** Ова има смисол само во делот на признание во одговор на тужба, а не да се предизвикуваат натамошни трошоци со доаѓање на расправа. Тогаш за предизвикување на тие трошоци виновен е самиот тужен, кој можел да спречи настанување на трошоци со признание на тужбено барање со поднесок, односно одговор на тужба.

**ПРЕДЛОГ:** Во членот 157(151) да се бришат зборовите „... и ако во одговорот на тужбата, односно на подготвителното рочиште, а кога со закон не е предвидено одржување подготвително рочиште тогаш на главната расправа пред да се впушти во расправање за главната работа“.

---

#### Член 162 (157)

Одредбите за трошоците се применуваат и на странките кои ги застапува државното правобранителство. Во тој случај трошоците на постапката го опфаќаат и износот што на странката би и се признал на име награда на адвокат.

**КОМЕНТАР:** Несоодветна одредба. Не може на државното правобранителство да му се надоместуваат трошоци како за адвокат. Државното правобранителство е орган во кој работат вработени и остваруваат плата на товар на буџетот. Од друга страна, на ваквов начин се одвраќаат граѓаните да бараат остварување на своите права пред судот (им се ограничува пристапот пред судот) кога треба да водат спор со државна институција која по закон ја застапува Државното правобранителство поради страв од надоместат на трошоци на органот кој секако го финансираат со средства од буџетот.

**ПРЕДЛОГ:** Член 162 (157) да се брише

---

## Член 163(158)

(4) Доколку во тужбата не е истакнато барање за надоместок на трошоците предизвикани со поднесената тужба, а судот донесе одлука без претходно расправање, тужителот нема право на надоместок на тие трошоци.

**КОМЕНТАР:** Не јасна е намерата за ваквата одредба. Доколку намерата е ефикасност на постапката тогаш, целта е сосемапогрешно поставена, бидејќи тоа оди на штета на правата на странките во постапката. Факт е дека трошоци за состав и поднесување на тужбата во смисла на судска такса, трошоци за вештачење, трошоци за прибавување на докази, како и адвокатската награда за состав на тужба се направени. Не гледаме оправданост да треба сите претходни трошоци да бидат наведени во тужбата во ситуација кога тужителот не знае дали тужениот ќе поднесе одговор на тужба со кои би ги спорел тужбените наводи или не. Не гледаме причина зошто тужителот да не може дополнително да достави трошковник за предјавување на до тогаш направените трошоци.

**ПРЕДЛОГ:** Став 4 од членот 163 (158) да се брише или да се измени и да се остави рок од 8 дена по приемот на одлуката во кој тужителот ќе може да предјави трошоци. (во реченицата по запирката кај зборот расправање, да се вметне "тужителот може во рок од 8 дена по приемот на одлуката да предјави трошоци. По барањето на тужителот, судот одлучува со посебно решение."

## Член 197

(1) Во парницата што подоцна ќе се води меѓу странката и замешувачот кој и се придружил, замешувачот не може да ја оспорува утврдената фактичка состојба, како и правните квалификации содржани во образложението на правосилната пресуда (интервенциско дејство на пресудата).

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, странката која претходно била замешувач, има право да истакне приговор дека странката на која и се придружил како замешувач погрешно ја водела претходната парница или дека судот пропуштил да и доставува покани, поднесоци или одлуки.

(3) Судот може да го усвои приговорот од ставот (2) на овој член, само ако странката која претходно била замешувач докаже дека:

1) во времето кога стапила во претходната парница не била навремено известена за парницата и со тоа била спречена да презема дејствија кои би довеле до поповолен исход во таа парница,

2) ако странката на која и се придружила како замешувач во претходната парница, намерно или со грубо невнимание, пропуштила да презема дејствија кои би довеле до поповолен исход на претходната парница, а за можноста од нивното преземање замешувачот не знаел ниту можел да знае.

3) странката на која и се придружила како замешувач во претходната парница со свои дејствија спречувала да настапи дејството на дејствијата што ги преземал нејзиниот замешувач.

(4) Ако странката која претходно била замешувач успее со приговорот од ставот (2) на овој член, судот ќе дозволи странките повторно да расправаат за фактичките и правните прашања за кои е расправано во претходната парница.

**КОМЕНТАР:** Одредбите од овој член се конзфузни, создаваат правни дилеми за нивната практична примена, а најмногу заради тоа што со истите се прејудицира поведување на парница помеѓу странката и замешувачот кој и се придружил, без при тоа да се прецизира кој е правниот интерес за поведување на парница од страна на замешувачот, односно е нејасно што би добил замешувачот со поведувањето на еден ваков спор и кои би биле правните ефекти од водењето на парницата. Целта и суштината на правниот институт-учество на замешувач е, лицето кое има правен интерес во парница што тече меѓу други лица една од странките да успее, да може да и се придружи на таа странка. Со одредбите од Предлог ЗПП, на замешувачот му се дадени соодветни законски овластувања кои што може непречено да ги користи во постапката во која што и се придружил на странката со цел таа да успее.

**ПРЕДЛОГ:** Членот 197 да се брише

---

#### Член 230

Странката која предлага определено лице да се сослуша како сведок, мора претходно да назначи за што тоа треба да сведочи и да го наведе неговото име и презиме, занимање и престојувалиште.

**КОМЕНТАР:** Во овој член треба да се брише зборот „занимање“ затоа што апсолуно нема никаква оправданост да се наведува занимањето, а странката која го предлага не мора да го знае занимањето на сведокот, односно најчесто и не го знае. Покрај тоа, сведок е лице кое лично видело или знае нешто за што треба да даде исказ во судот (по предлог на странката), што значи дека неговото занимање нема никаква релевантност по однос на ова прашање.

**ПРЕДЛОГ:** Во членот да се брише зборот „занимање“.

---

#### Член 240

(3) Странките можат да се договорат во постапката да разменат писмени изјави на сведоци.

**КОМЕНТАР:** Оваа одредба е комплетно неприфатлива. Се треба да биде преку суд (како и досега) и ова дава можност за сторување на повреда на одредбите од ЗПП по многу основи, особено што судот ќе нема увид и контрола на самата достава и НАЧИНОТ на доставување помеѓу странките (што и како е доставено).

**ПРЕДЛОГ:** Став 3 од член 240 да се брише

#### Член 271 (262)

(5) Подготвителните поднесоци странката е должна да ги поднесе најдоцна 15 дена пред одржување на подготвителното рочиште.

(6) Спротивната странка може во рок од осум дена од приемот на поднесокот од став (5) на овој член да одговори на наводите содржани во него.

**КОМЕНТАР:** Ограничување на правото на странката да се произнесува по однос на предметот на тужбено барање во определен рок пред одржување на подготвително рочиште е противуставно и

преставува ограничување на правото на пристап до правда. Досегашната пракса немаше никаков проблем во бројот на поднесоци во постапката во поглед на квалитетот и квантитетот на постапката

**ПРЕДЛОГ:** Став 5 и 6 од членот 271(262) да се бришат

---

#### Член 288

- (1) На подготвителното рочиште судот во договор со странките ја определува временската рамка за водењето на постапката.
- (2) Решението за определување на временската рамка за водење на постапката особено содржи: број на рочишта за главна расправа, денот и часот на одржување на рочиштата за главна расправа, распоред за изведување на доказите на рочиштата за главна расправа, доколку е тоа можно.
- (3) При определување на временската рамка за водење на постапката судот ќе ја земе во предвид сложеноста на предметот во однос на правните и фактичките прашања.
- (4) Определувањето на рочиштата за главна расправа од ставот (2) на овој член, се врши така што секое наредно рочиште мора да се закаже најдоцна во рок од 45 дена од денот кога е закажано претходното рочиште.
- (5) Со давање на примерок на записникот од одржано подготвително рочиште во кој е определена временска рамка за водење на постапката, странките се сметаат за уредно поканети за сите рочишта за главна расправа.
- (6) Судот не е врзан за определената временска рамка за водење на постапката и може во текот на постапката да ја менува и дополнува, за што ќе ги известат странките.

**КОМЕНТАР:** Сметаме дека институтот за воведување на една временска рамка за водење на постапката е донесен со намера да се предвиди должината на постапката, но истото е неспроведливо во пракса од причина што текот на секоја постапка посебно зависи од секое рочиште за главна расправа и истото не може да се предвиди со поголема сигурност. Затоа, оваа одредба ќе внесе непотребно утврдување на датуми за одржување на рочиштата кои ќе бидат однапред осудени на одлагање и непотребно ќе ги држат термините и на судот и на адвокатите како зафатени. Тоа ќе внесе само поголема конфузија и одолговлекување на постапките, а со тоа и зголемување на трошоците.

**ПРЕДЛОГ:** Членот 288 да се брише

---

#### Член 315 (304) став (3)

- (3) Ако од судницата биде отстранет полномошникот, советот односно судијата поединец на барање од странката ќе го одложи рочиштето, а ако странката не присуствува на рочиштето, советот секогаш ќе го одложи рочиштето и ќе ја известат странката дека нејзиниот полномошник е отстранет од рочиштето поради нарушување на редот. Трошоците на одложеното рочиште паѓаат на товар на полномошникот.

**КОМЕНТАР:** Зборовите „полномошникот“ да се заменат со „странката“. Односот странка—адвокат е договорен однос. Адвокатот ја застапува странката, така да странката е одговорна за дејствијата на адвокатот кој го одбрала. Странката може во друга постапка кон својот адвокат да ги разреши односите кои настанале по повод ваквата казна.

**ПРЕДЛОГ:** Зборовите „полномошникот“ да се заменат со „странката“ и член 315 (304) став (3) да гласи:

- (3) Ако од судницата биде отстранет полномошникот, советот односно судијата поединец на барање од странката ќе го одложи рочиштето, а ако странката не присуствува на рочиштето, советот секогаш ќе го одложи рочиштето и ќе ја известат странката дека нејзиниот полномошник е отстранет од рочиштето поради нарушување на редот. Трошоците на одложеното рочиште паѓаат на товар на странката.
-

#### Член 315 (304) став (4)

(4) Кога судот ќе казни со парична казна или ќе отстрани од судница адвокат или адвокатски приправник како полномошник, за тоа ќе ја извести Адвокатската комора на Република Северна Македонија.

**КОМЕНТАР:** Адвокатскиот приправник и во новиот ЗПП нема право да застапува, туку само стручниот соработник, па така не е можно приправникот да биде казнет.

**ПРЕДЛОГ:** Во член 315 (304) став (4) Да се заменат зборовите „приправник“ со зборовите „стручен соработник“.

---

#### Член 321 став (2) точка 4

4) ако во постапката како тужител или тужен учествувало лице кое не може да биде странка во постапката, или ако странката што е правно лице не ја застапувало овластено лице, или ако парнично неспособна странка не ја застапувал законски застапник, или ако законскиот застапник, односно полномошникот на странката немал потребно овластување за водење на постапката или за одделни дејствија во постапката, доколку водењето на постапката, односно вршењето на одделни дејствија во постапката не било дополнително.

**ПРЕДЛОГ:** Во член 321 став (2) точка 4 , на крајот после зборот “дополнително” да се додадат зборовите „одобрено од странката“. Очигледно е дека овие зборови се пропуштени бидејќи реченицата како што е дадена, нема смисла.

#### Член 334 (321)

Ако тужениот во одговорот на тужбата ги признал решителните факти, независно од тоа што го оспорил тужбеното барање, претседателот на советот на првостепениот суд, односно судијата поединец може без закажување на рочиште да донесе пресуда (членови 324 и 328), ако не постојат други пречки за нејзино донесување.

**КОМЕНТАР:** Со ваквата одредба се создаваат правни недоумици за неговата практична примена и правно толкување , контрадикторен е самиот на себе, во одредени ситуации може да биде предмет на злоупотреба на незнаење на странките кои што немаат адвокат како нивни полномошници и е спротивен на усност, непосредност и јавност во расправањето.

**ПРЕДЛОГ:** Членот 334 (321) да се брише

---

#### Член 386 (372)

(2) Странките можат да изјават ревизија против второстепена пресуда, ако вредноста на предметот на спорот на побиваниот дел на пресудата надминува 1.800.000 денари.

**КОМЕНТАР:** Нејасно е зошто законодавецот го зголемува прагот на дозволеност на ревизија од 1.000.000 денари на 1.800.000 денари. Прагот од 1.000.000 денари со важечкиот закон е висок, а неговото зголемување на износ од 1.800.000 денари дефинитивно не оди во прилог на пристап до правда на поголем број на странки во постапката.

**ПРЕДЛОГ:** Став 2 од член 386 (372) да се смени, да остане досегашното решение, и да гласи гласи: Станките можат да изјават ревизија против второстепена пресуда ако вредноста на предметот на спорот на побиваниот дел од пресудата надминува 1.000.000,00 денари.

---

## Член 388 општо

(1) За дозволеност на ревизијата од членот 387 на овој закон, Врховниот суд на Република Северна Македонија одлучува на предлог на странка.

(2) Предлогот од ставот (1) на овој член странката го поднесува во рок од 30 дена од денот на доставувањето на преписот на второстепената пресуда. Предлогот се поднесува до Врховниот суд на Република Северна Македонија преку првостепениот суд.

(3) Во предлогот странката мора да го назначи правното прашање поради кое предлага да се дозволи ревизија и да ги образложи причините поради кои смета дека е тоа важно во смисла на членот 387 став (2) од овој закон. Ако предлогот за дозволеноста на ревизијата се однесува на различна практика на второстепените судови или на Врховниот суд на Република Северна Македонија, странката во предлогот е должна да ги наведе и одлуките на тие судови.

(4) По предлогот за дозволеноста на ревизија одлучува Врховниот суд на Република Северна Македонија во совет составен од тројца судии.

(5) Во решението со кое се одбива предлогот за дозволеност на ревизија Врховниот суд на Република Северна Македонија ќе ја образложи неисполнетоста на условите за дозволеноста на ревизијата од членот 387 на овој закон.

(6) Во решението со кое се дозволува ревизијата, Врховниот суд на Република Северна Македонија ќе наведе во кој дел и во однос на кое одредено правно прашање ја дозволува ревизијата.

(7) Против решенијата од ставовите (5) и (6) на овој закон не е дозволена жалба.

**КОМЕНТАР:** Наместо зборовите Врховниот суд да се употребуваат зборовите ревизискиот суд бидејќи постои неконзистентност во користење на зборовите. Во другите одредби се користат зборовите ревизиски суд, па соодветно би било истото да се употребува и во оваа одредба

---

## Член 389

Ревизијата од членовите 386 и 387 од овој закон, како и предлогот за дозволеност на ревизија од член 388 од овој закон, странката ги поднесува преку полномошник, кој е адвокат или лице дипломиран правник со положен правосуден испит кое е вработено кај странката, освен ако е самата адвокат или е дипломиран правник со положен правосуден испит или е универзитетски професор по правен предмет поврзан со судската практика од соодветната област.

**КОМЕНТАР:** Полномошник пред Врховниот суд може да биде само адвокат и според тоа вонреден правен лек странката може да се поднесе само преку адвокат. Исклучок од оваа правило е ако странка во постапката е адвокат или е универзитетски професор по правен предмет поврзан со судската практика од соодветната област.

**ПРЕДЛОГ:** Членот 389 да се менува и гласи:

Ревизијата од членовите 386 и 387 од овој закон, како и предлогот за дозволеност на ревизија од член 388 од овој закон, странката ги поднесува преку полномошник кој е адвокат, освен ако е самата адвокат или ако е универзитетски професор по правен предмет поврзан со судската практика од соодветната област.

---

## Во текстот на ЗПП објавен на ЕНЕР предложена е ЗАДОЛЖИТЕЛНА МЕДИЈАЦИЈА

---

### Член 425

(1) Во работните спорови за кои постапката се поведува со тужба пред суд, со исклучок на споровите заради вработување на тужителот, странките се должни, пред поднесувањето на тужбата да се обидат спорот да го решат по пат на медијација.

- (2) При поднесување на тужбата, тужителот е должен да приложи писмен доказ издаден од лиценциран медијатор дека обидот за решавање на спорот по пат на медијација не успеал.
- (4) Тужбата кон која не е приложен доказот од ставот (2) на овој член судот ќе ја отфрли.
- 

#### Член 457

- (1) Во **спорите од мала вредност**, странките се должни пред поднесување на тужбата да се обидат спорот да го решат по пат на медијација.
- (2) При поднесување на тужбата, тужителот е должен да приложи писмен доказ издаден од лиценциран медијатор дека обидот за решавање на спорот по пат на медијација не успеал.
- (3) Тужбата кон која не е приложен доказот од ставот 2 на овој член судот ја отфрла.
- (4) Тужбата ќе се смета за повлечена ако тужителот во рок од осум дена од денот на поднесувањето на тужбата не ја плати судската такса.
- 

#### Член 460

Постапката во спорите од **мала вредност** ќе се спроведува и по повод приговор против судскиот или нотарскиот платен налог, ако вредноста на оспорениот дел на платниот налог **не го надминува** износот од 60.000 денари.

---

#### Член 495 (461)

- (1) Во постапката во **трговските спорови** ќе се применуваат одредбите на овој закон, ако во одредбите на оваа глава поинаку не е определено.
- (2) Во **трговските спорови** за парично побарување чија што вредност **не надминува 1.000.000** денари, а за кои постапката се поведува со тужба пред суд, странките се должни, пред поднесувањето на тужбата да се обидат спорот да го решат по пат на медијација.
- (3) При поднесување на тужбата тужителот е должен да приложи писмен доказ издаден од лиценциран медијатор дека обидот за решавање на спорот по пат на медијација не успеал.
- (4) Тужбата кон која не е приложен доказот од ставот (2) на овој член судот ќе ја отфрли.

**КОМЕНТАР:** Во предлог Законот за парнична постапка воведени се нови одредби за задолжителна медијација. (која постапка ќе значи зголемување на трошоците на странките и одлговлекување на постапките).

Во предлог ЗПП е предвидено задолжителна медијација во 4 постапки и тоа во постапка за **работни спорови**, спорови од **мала вредност по тужба** пред суд, во спорови во **мала вредност по основ на приговор** по нотарски и судски платен налог, **трговски спорови**, а тоа ќе значи дека граѓаните ќе имаат ограничен пристап до правдата, бидејќи наместо трошоците да се намалат во постапките, со воведување на задолжителна медијација во 4 постапки, трошоците за странките ќе се зголемат, а со тоа странките не можат да добијат судска заштита пред суд, поради зголемени трошоци и одлговлекување на постапката. Со тоа, предлогот на ЗПП оди спротивно на интенцијата за економичност и експедитивност на постапките, како и на тендецијата за пристапност на правдата за сите.

Во таа насока, АКРСМ смета дека одредбите за задолжителна медијација се вметнати во законот без анализа од ефектите што ги даде постапката за медијација во периодот од кога таа почна да се применува кај нас. Имено, пожелно би било Министерството за правда да побара информација од Комората на медијатори за досегашното практично работење на медијаторите и да направи анализа

---

колку предмети до сега медијаторите имаат позитивно решено помеѓу странките за предмети во кои до сега имаше задолжително медијација за стопански спорови со вредност која не надминува 1.000.000,00 денари, а од друга страна колкави биле трошоците за медијација што однапред се плаќаат на медијаторите. Овие трошоци прво ги плаќа тужителот а потоа тужениот, и со тоа не само што се одолговлекува постапката туку и се зголемува каматата што на крајот ја плаќа тужениот.

Согласно предлогот на ЗПП медијација е предвидена за некои спорови за чие решавање медијаторот нема соодветно стручно познавање. На пример, медијаторот не е економски вештак, а новите одредби во предлог ЗПП предвидуваат медијаторот да решава спорови од финансиски карактер. Најчесто за предметите кои не може доверителот да ги наплати вонсудски (по опомена пред тужба), во судска постапка се прави вештачење од овластено лице за економско вештачење, дури и судијата не може да пресуди без економско вештачење, што значи дека нема потреба од воведување на задолжителна медијација во новиот ЗПП.

А за малите долгови воопшто не е оправдано да се воведува задолжителна медијација пред водење на судска постапка, од причина што трошоците за медијација се поголеми од самиот долг на должникот, а предлог ЗПП упатува тие предмети да се решаваат со задолжителна медијација (спорови од мала вредност).

Како илустрација, и во Законот за извршување беше воведена задолжителна вонсудска наплата кај извршители (задолжително писмено опоменување пред извршување), која се покажа како неефикасна со зголемени трошоци за странките, а Уставниот суд таа вонсудска наплата ја **УКИНА**, како неуставна.

Со воведување задолжителната медијација по приговор на платен налог ќе значи за долг од 1.000,00 денари, трошоците само за медијација ќе бидат најмалку 3.000,00 денари (плус нотарски трошоци, плус адвокатски трошоци кои се дозволени во нотарскиот платен налог), што значи воопшто не е оправдано да се вклучува задолжителна медијација за предмети со мала вредност, која ќе доведе до зголемување на трошоци и одолговлекување на постапките, а ефикасноста на решени предмети со медијација е мала од досегашната пракса на работење, што значи и по обид за медијација предметот ќе продолжи на суд но со зголемени трошоци за медијација. Странките се обврзани да плаќаат трошоци за медијација и во случај на неуспешна медијација, т.е со издавање на Потврда од медијаторот за неуспешна медијација, која е основ за понатамашно водење на постапка пред суд, а најголем број на предмети завршуваат со неуспешна медијација за кои треба да се плаќаат трошоци а постапките на странките се одолговлекуваат.

Исто така со воведување на задолжителна медијација во ЗПП, измените треба да бидат направени и во Законот за нотаријат, бидејќи во тој закон е регулирано дека нотарот по приговор предметот го доставува до надлежен Суд, а не до медијатор.

Во однос на воведување на задолжителна медијација во работни спорови, не е доволно да се направи измена само во ЗПП, туку таа измена треба да се внесе и во Закон за работни односи, бидејќи таму се дефинирани роковите за поднесување на тужба пред Суд, и во тој закон треба да бидат дефинирани во кој рок ќе се поднесува барање за медијација, а во кој рок ќе се поднесува тужба во Суд за работни спорови.

---

Медијацијата може да биде само доброволен институт, никако задолжителен, согласно член 6 од Европската конвенција за човекови права каде стои дека Секој има право на заштита на своите права пред законски воспоставен непристрасен суд.



Со давање за право на судот да ги отфрла тужбите кои не поминале пред медијатор и тие одлуки да се сметаат за правосилни се ограничува правото од член 6 на Европската конвенција и се задира правото на слободен и неограничен пристап за судска заштита.

Задолжителната медијација член 457 и член 460 предложена во Предлог ЗПП не е јасна и прецизна, дали таа медијација се однесува само за тужби до 60.000,00 денари во кои спаѓат и тужби за издавање на судски платен налог или се однесува и за предлог за издавање на нотарски платен налог со вредност до 60.000,00 денари.

Во пракса, медијацијата е апсолвирана со дејствија на тужителите и доверителите, бидејќи тие вонсудски ги контактираат тужените и должниците на кои им се нуди договор пред поведување на постапка пред суд. Освен тужителите и доверителите кои вонсудски ги контактираат тужените и должниците, такво контактирање на должници се врши и од страна од Агенциите за наплата како и од адвокати кои треба да ја продолжат постапката пред суд. Тоа се сосема доволно превземени дејствија со чие превземање може вонсудски да се реши спорот. Од тука, не постои оправдана причина со ЗПП да се воведува и задолжителна медијација која треба да се плаќа како дополнителен трошок за странките.

**ПРЕДЛОГ:** Медијацијата да биде **ДОБРОВОЛНА**, а членовите да се сменат и да гласат:

---

#### Член 425

(1) Во **работните спорови** за кои постапката се поведува со тужба пред суд, со исклучок на спорите заради вработување на тужителот, странките **можат**, пред поднесувањето на тужбата да се обидат спорот да го решат по пат на медијација.

(2) При поднесување на тужбата, **доколку е направен обид за решавање на спорот со медијација**, тужителот е должен да приложи писмен доказ издаден од лиценциран медијатор дека обидот за решавање на спорот по пат на медијација не успеал.

(3) Доколку е направен обид за решавање на спорот со медијација, **трошоците што странките ги имале во постапката за медијација се сметаат како дел од парничните трошоци.**

---

#### Член 457

(1) Во **спорите од мала вредност**, странките **можат** пред поднесување на тужбата да се обидат спорот да го решат по пат на медијација.

(2) При поднесување на тужбата, **доколку е направен обид за решавање на спорот со медијација**, тужителот е должен да приложи писмен доказ издаден од лиценциран медијатор дека обидот за решавање на спорот по пат на медијација не успеал.

(3) Доколку е направен обид за решавање на спорот со медијација, **трошоците што странките ги имале во постапката за медијација се сметаат како дел од парничните трошоци.**

(4) Тужбата ќе се смета за повлечена ако тужителот во рок од осум дена од денот на поднесувањето на тужбата не ја плати судската такса.

---

#### Член 460

Постапката во спорите од **мала вредност** ќе се спроведува и по повод приговор против судскиот или нотарскиот платен налог, ако вредноста на оспорениот дел на платниот налог **не го надминува** износот од 60.000 денари.

---

#### Член 495 (461)

(1) Во постапката во **трговските спорови** ќе се применуваат одредбите на овој закон, ако во одредбите на оваа глава поинаку не е определено.

(2) Во трговските спорови за парично побарување чија што вредност **не надминува 1.000.000** денари, а за кои постапката се поведува со тужба пред суд, странките **можат**, пред поднесувањето на тужбата да се обидат спорот да го решат по пат на медијација.

(3) При поднесување на тужбата, **доколку е направен обид за решавање на спорот со медијација**, тужителот е должен да приложи писмен доказ издаден од лиценциран медијатор дека обидот за решавање на спорот по пат на медијација не успеал.

(4) Доколку е направен обид за решавање на спорот со медијација, **трошоците што странките ги имале во постапката за медијација се сметаат како дел од парничните трошоци.**

---

#### Член 427 (406)

Работникот во постапката во споровите од работните односи како полномошник може да го застапува лице-дипломиран правник со положен правосуден испит кое е вработено во синдикатот чиј член е работникот, или во сојузот на синдикатите во кој е здружен синдикатот чиј член е работникот со соодветна примена на одредбите од членот 81 на овој закон.

**КОМЕНТАР:** Лица кои можат да бидат полномошници се дефинирани во член 81 од овој закон, а членот 427 (406) е во колизија со член 81 од овој закон.

**ПРЕДЛОГ:** Членот 427(406) да се брише

---

#### Член 464

(2) Во постапката во споровите од мала вредност секоја странка има право да поднесе по еден подготвителен поднесок.

**КОМЕНТАР :** Сметаме дека ваквото законско решение е неосновано. Од досегашната судска пракса ограничување на странките во постапката на само еден подготвителен поднесок во спорови од мала вредност нема да донесе некоја поволна промена во делот на ефикасност на постапката. Од друга страна негативно ќе влијае на правото на странките да ги изнесат сите факти и докази за докажување на наводите во тужбата или одговорот на тужбата.

**ПРЕДЛОГ:** Став 2 од член 464 да се брише

---

#### Член 467

(2) Ако тужителот барал да се одржи рочиште, но не дојде на рочиштето, иако бил уредно поканет, судот ќе донесе пресуда врз основа на одрекување доколку се исполнети условите од членот 331 на овој закон.

**КОМЕНТАР:** Нема ниту економска ниту правна оправданост судот да носи пресуда врз основа на одрекување во предложените услови. Институтот одрекување на тужбено барање е сериозен и може да значи целосно губење на права на странките во постапката за кои не може да се бара правна заштита во иднина. Негативните последици по странката-тужителот во ваков случај можат да бидат непоправливи и трајни.

**ПРЕДЛОГ:** Став 2 од член 467 да се брише

---

Член 504 (469)

(1) Ревизија во трговските спорови против правосилна пресуда донесена во втор степен е дозволена ако вредноста на предметот на спорот на побиваниот дел на правосилната пресуда надминува 3.000.000 денари.

**КОМЕНТАР:** Нема економска ниту правна оправданост за подигнување на прагот за поднесување на барање за ревизија за трговски спорови на 3.000.000 денари. Ова дополнително негативно ќе влијае на правото на странките на пристап до правда.

**ПРЕДЛОГ:** Став 1 од член 504 (469) се менува и гласи : Ревизија во трговските спорови против правосилна пресуда донесена во втор степен е дозволена ако вредноста на предметот на спорот на побиваниот дел на правосилната пресуда надминува 1.500.000,00 денари.

Со почит,

**АДВОКАТСКА КОМОРА НА  
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

Претседател

Љубомир Михајловски, адвокат

